YoungstarsWiki.org



SUBMITTED BY
grafodil

ON
12.06.2013

★ ★ ★ ★ ★
Keine Stimmen

Boh pôsobí medzi riadkami – úvahy k knihe Ester



Toto rozjímanie bolo zavŕšením letného tábora na tému Ester. Celá táto téma bola pritom osvetlená z hľadiska toho, ako Boh v tejto knihe pôsobí medzi riadkami.

Úvod

Celý víkend sme sa venovali príbehu Ester. Je to jediná kniha, v ktorej sa Boh יְהוָה (toto meno máte vytlačené vo svojich zošitoch) nikde výslovne nespomína. Preto bola táto kniha medzi Židmi dlho predmetom sporov.

Teraz sa spoločne ešte raz pozrime na niektoré veci s tým súvisiace. Keď sa pozrieme na obsah knihy, upútajú nás najmä niektoré aspekty:

Kniha začína slávnosťou. Kráľ usporiada veľkú slávnosť a pozve na ňu všetkých svojich ministrov. A príbeh končí slávnosťou. Židia slávia sviatok Purim, pretože boli zachránení pred veľkým nešťastím, ktoré im hrozilo. A tento sviatok slávia dodnes. Medzitým sa však udeje mnoho vecí a keď sa na ne pozrieme, stretneme sa v tomto príbehu aj s Bohom.

Božie pôsobenie I: Ester sa stáva kráľovnou a má sa postaviť za Židov

Kráľovná Vašti bola kráľom sesadená, pretože sa nechcela zúčastniť na slávnosti, a on následne uposlúchol radu svojich poradcov. A tak sa stalo, že si kráľ začal hľadať novú kráľovnú. Medzi uchádzačkami bola aj Ester. Mordechaj zámerne chcel, aby Ester nič neprezradila o svojom pôvode. Mnohé ženy ju zvolili za kráľovnú. Ale bola to naozaj len jej krása, ktorá ju nakoniec priviedla na trón? Mordechaj vidí za tým všetkým ešte úplne iný dôvod. Židia sa dostávali do čoraz väčších ťažkostí. Haman ich chcel všetkých nechať zabiť, a tak Mordechaj poslal Ester odkaz:

„Nenamýšľaj si, že si v kráľovskom paláci zachrániš život, keď budú všetci ostatní Židia zabití! Ak v tejto chvíli budeš mlčať, Židom príde pomoc a záchrana odinakiaľ. Ale ty a tvoja rodina, vy ste potom stratili právo na život a zahyniete. Kto vie, či si nebola povýšená na kráľovnú práve kvôli tejto príležitosti?“ (Ester 4,12–14)

Mordechaj síce neodpovedá, ale myslím si, že s odstupom času možno povedať, že mal pravdu. Stala sa kráľovnou práve pre túto príležitosť a som pevne presvedčený, že za jej zvolením za kráľovnú stojí najväčší zo všetkých kráľov. Ten, ktorý stvoril nebo, hviezdy a planéty, zem a všetko, čo je na nej.

Božie pôsobenie II: Haman chce vyhnať Židov a hádže pur

Mordochaj rozhneval Hamana. Nechcel sa pred ním skloniť, lebo je Žid. Samozrejme, Hamanovi nestačilo potrestať len jeho. Chcel vyhnať celý izraelský národ. A tu upúta pozornosť jedna vec. Haman je hlboko poverčivý. Nemôže sám určiť termín tohto podniku. Necháva o ňom rozhodnúť los (pur). V Biblii sa píše, že tento los hodil v židovskom mesiaci nisan. To je u Židov prvý mesiac roka. A los padol na 13. adaru – 12. mesiac židovského kalendára.

Pre lepšiu prehľadnosť tu uvádzame 12 židovských mesiacov:

- Nisan
- Ijar
- Sivan
- Tammuz
- Av
- Elul
- Čiri
- Chešvan
- Kislew
- Tevet
- Ševat (alebo Švat)
- Adar

Všimáš si, čo sa tu deje? Medzi žrebovaním a samotným termínom uplynie takmer celý rok. A Haman tomuto systému dôveruje. Mohol predsa jednoducho ísť za kráľom a požiadať ho o to – ale on proste verí princípu svojich hviezd.

Z toho však vyplýva ešte niečo ďalšie. Boli to naozaj hviezdy, ktoré spôsobili, že tieto kocky padli práve takto? Albert Einstein raz povedal: „Boh nehrá v kocky.“ Tým mal na mysli, že Boh by nič nenechal na náhodu. Mohol by za tým nakoniec stáť on? Postaral sa o to, aby izraelský národ mal ešte takmer rok na to, aby na toto rozhodnutie zareagoval? Ja osobne tomu verím.

Božie pôsobenie III: Mordechaj zachráni kráľovi život a Haman mu musí preukázať najväčšiu česť

Uplynulo už nejaký čas odvtedy, čo sa Ester stala kráľovnou, keď Mordechaj zachytil sprisahanie na zavraždenie kráľa. Dvaja eunuchovia (Bigtam a Teresch) chceli zabiť kráľa. Mordechaj sa okamžite obrátil na Ester a povedal jej o tom, a ona to hneď oznámila kráľovi. Vec bola vyšetrená, sprisahanie odhalené a vinníci boli obesení na šibenici. Následne dal kráľ túto udalosť zapísať do kráľovských kroník.

Zase uplynulo nejaké čas. Čo urobil Mordechaj, upadlo do zabudnutia a kronika sa opäť vrátila do zásuvky. Haman medzitým už nariadil, aby Židia boli v určitý deň zabití, predložil to kráľovi a ten s tým súhlasil. Keď sa však Mordechaj opäť pred ním neklanial, došla mu trpezlivosť a dal postaviť šibenicu, na ktorej chcel Mordechaja obesiť. S touto záležitosťou chcel ihneď ísť za kráľom. Ten však v spomínanej noci zle spal alebo mal zlý sen. Kráľ si dal takpovediac prečítať niečo ako rozprávku na dobrú noc. Kroniky sú na zaspávanie obzvlášť vhodné, a tak mu z nich čítali. Avšak pasáž, ktorú kráľovi prečítali, bola práve tá o Mordechajovi. Kráľ si zrazu spomenul na túto udalosť a spýtal sa: „Akú odmenu, aké vyznamenanie za to Mordechaj dostal?“ Odpoveď však znela: „Žiadnu.“ Kráľ sa

ďalej spýtal: „Kto je tam vonku na nádvorí?“ Bol to Haman, ktorý chcel ísť za kráľom ohľadom Mordechaja, aby si dal schváliť jeho popravu. Kráľ sa ho však spýtal, skôr než stihol čokoľvek povedať:

„Čo môže kráľ urobiť pre niekoho, komu chce preukázať osobitnú česť?“

Haman predpokladal, že kráľ hovorí o ňom, a povedal trochu namyslene: „Pre muža, ktorému chce kráľ preukázať osobitnú česť, treba priniesť vzácne rúcho, ktoré inak nosí sám kráľ, a koňa s kráľovskými ozdobami na uzde, na ktorom inak jazdí sám kráľ. Kôň a rúcho sa majú odovzdať jednému z najvyšších kráľovských hodnostárov, aby tento muž, ktorého chce kráľ poctiť, kráľovsky obliekol a previedol ho na kráľovom koni cez veľké námestie mesta. Pritom má ísť pred tým, koho sa má poctiť, a zvolať: „Takto koná kráľ voči mužovi, ktorému chce preukázať mimoriadnu česť!“«

Kráľ však nemal na mysli seba. Mal samozrejme na mysli Mordochaja a nariadil Hamanovi, aby s ním naložil presne takto. Haman chcel Mordochaja zabiť, namiesto toho mu však musel preukázať najväčšiu česť.

Čo však vlastne v tú noc nedovolilo kráľovi zaspať? Biblia neuvádza žiadny dôvod. Myslím si však, že otázku by sme mali položiť inak: „Kto“ v tú noc nedovolil kráľovi zaspať? Ani na túto otázku nedostaneme hneď odpoveď. Myslím si však, že aj tu môžeme rozpoznať Božie pôsobenie. V tej rozhodujúcej noci, keď Haman všetko pripravil na popravu, kráľ nemohol zaspať. Navyše mu ešte prečítali aj tento úryvok o Mordechajovi. Môže to všetko byť náhoda? Nemyslím si. Je tu niekto, kto má v tom prsty, kto nie je aktívny len vtedy, keď sme hore, ale má pod kontrolou aj naše sny: Boh.

Božie pôsobenie IV: Teraz sa všetko deje rýchlo za sebou

Potom, čo musel Haman preukázať Mordechajovi najväčšiu česť, ponáhľal sa domov úplne rozrušený a so zakrytou tvárou. Tam rozprával svojej žene a všetkým svojim priateľom, čo sa stalo. Jeho múdri poradcovia mu povedali: „Ak Mordechaj, s ktorým sa ti to stalo, patrí k židovskému národu, môžeš to vzdať. Tvoj zánik je spečatený.“ A zrazu sa všetko deje rýchlo za sebou. Ešte kým to hovorili, prišli kráľovi sluhovia, aby vyzdvihli Hamana na hostinu u kráľovnej.

Kráľ Ahasveros opäť sľúbil Ester, že jej dá všetko, až do polovice svojho kráľovstva. Tentoraz však Ester povedala, čo ju tak hlboko trápi:

„Ak som si získala tvoju priazeň, môj kráľ, a ak mi chceš splniť jednu prosbu, potom prosím o svoj život a o život môjho národa. Predali nás, mňa a môj národ; chcú nás zabiť, zavraždiť, vyhnať! Keby nás len pripravili o slobodu a predali ako otrokov, mlčala by som a neobťažovala by som kráľa.“

Kráľ je zdesený: „Kto sa odváži na niečo také? Kde je ten muž, ktorý vymýšľa také hanebné plány?“ A Ester mu to povie: „Naším smrteľným nepriateľom je tento zlý Haman!“ Kráľ plný hnevu opúšťa dom. Haman prosí Ester o milosť. Kráľ sa vráti a domnieva sa, že Haman by sa teraz vrhol aj na Ester. Kráľovi sluhovia ho ihneď zatknú a jeden z kráľovských eunuchov povie, že tam je ešte šibenica, ktorú Haman postavil pre Mordechaja. Na nej bol teraz sám obesený. Kráľov dekrét o zabití Židov síce nebolo možné zrušiť, Židia však dostali oficiálne povolenie brániť sa. Mnohí sa pridali na stranu Izraelitov a tak dosiahli veľké víťazstvo. Jeden deň na to však nestačil, a tak mohli svojich nepriateľov ničiť aj nasledujúci deň. 13. a 14. deň mesiaca adar boli vyhlásené za sviatky a sviatok Purim bol ustanovený na pamiatku záchrany, ktorú tento národ zažil.

Záverečné úvahy

Videli sme, že hoci sa Boh v knihe nikde nespomína, otázka znie: Prečo je to tak? Myslím si, že dôvod je nasledovný. V období, keď bol izraelský národ pod cudzou nadvládou Asýrčanov, sa Boh zdal tak vzdialený, že autor zámerne vynechal Božie meno. Židia čelili takej nenávisti, nielen zo strany

Hamana, ale aj zo strany iných ľudí, že mnohí sa v tej dobe pravdepodobne pýtali: „Kde vlastne je Boh?“ Ešte jedna malá poznámka. Nevynecháva sa len Boh. Chýba tu aj modlitba. Ester vyhlásila pôst. Pôst sa však v Biblii často spája s modlitbou. Myslím si však, že ľudia z Izraela sa tiež modlili. Aj tento detail bol zrejme zámerne vynechaný, aby sa ukázalo, že Boh riadi dejiny bez toho, aby sme ich rozhodujúcim spôsobom ovplyvňovali, hoci sa Boh teší z každej modlitby a aj koná.

Všetky tieto veci chýbajú v knihe Ester, no Boh pôsobí aj medzi riadkami. Aj v našom živote môžu nastať chvíle, keď sa nám Boh zdá nesmierne vzdialený. Zdá sa, že je niekde, ale nie tam, kde prežívam svoje ťažkosti, nie tam, kde mám svoje starosti – či už v škole, kde nás možno niekto šikanuje, pri rodinných problémoch alebo pri hádke s priateľom. Vtedy sa nám Boh často zdá byť veľmi vzdialený. A možno si aj my kladieme otázku: „Kde je vlastne Boh?“ Boh však môže pôsobiť v našom živote aj medzi riadkami.

Žiaľ, izraelský národ sa odvrátil od Boha a Boh im viackrát ukázal, aké dôsledky to bude mať. Povedal tiež, že to dôjde až tak ďaleko, že ich budú ovládať cudzie národy. Boh však prostredníctvom proroka Jeremiáša hovorí aj toto:

»Ja, Pán, spôsobujem všetko, čo sa deje; čo chcem, to sa stane. Moje meno je ‚Pán‘. Obráť sa na mňa a ja ti odpoviem! Ukážem ti veľké veci, o ktorých nič nevieš a ani nemôžeš vedieť. Domy boli zbúrané, dokonca aj paláce judských kráľov, aby sa posilnili hradby proti útočným rampám Babylončanov a aby lepšie odolali ich útokom. Ostatné domy však boli zaplnené mŕtvymi telami ľudí, ktorých som zabil vo svojom žeravom hneve. Lebo som sa odvrátil od Jeruzalema, pretože jeho obyvatelia spáchali toľko zla. Teraz však hovorím ja, Pán, Boh Izraela: ›Ošetrím a uzdravím rany Jeruzalema. Obnovím ho a darujem mu skutočný, trvalý mier. Áno, pre Júdu a Izrael všetko obrátim k dobrému a urobím z nich opäť to, čím kedysi boli. (Jeremiáš 32,2–7)

V príbehu o Ester sa Izraeliti presvedčili, že Boh dodržiava svoje sľuby. Dokázal, že má dejiny pod kontrolou. Boh má pod kontrolou aj tvoj život a môžeme si byť istí, ako to píše aj Pavol zboru v Ríme:

Jedno však vieme: Všetko prispieva k dobru tých, ktorí milujú Boha; oni sú totiž povolaní v súlade s jeho plánom.

A o pár riadkov ďalej píše:

Čo ešte môžeme povedať, keď sme si to všetko pripomenuli? Boh je s nami; kto nám môže ublížiť? Veď neušetril ani svojho vlastného Syna, ale ho vydal za nás všetkých. Nebude nám teda spolu so svojím Synom darované aj všetko ostatné? Kto sa ešte odváži vzniesť obvinenie proti tým, ktorých si Boh vyvolil? Veď sám Boh ich vyhlásil za spravodlivých. Je tu ešte niekto, kto by ich mohol odsúdiť? Veď Ježiš Kristus zomrel „za nich“, ba čo viac: bol vzkriesený a „sedí“ po Božej pravici a oroduje za nás. Čo nás ešte môže odlúčiť od Krista a jeho lásky? Beda? Strach? Prenasledovanie? Hlad? Útrapy? Ohrozenie života? Meč „katov“? „S tým všetkým musíme počítať“, lebo v Písme sa píše: „Kvôli tebe sme neustále ohrození smrťou; zaobchádzajú s nami ako s ovcami určenými na porážku.“ A predsa: vo všetkom tom dosahujeme ohromujúce víťazstvo skrze toho, ktorý nás „tak veľmi“ miloval. Áno, som presvedčený, že ani smrť, ani život, ani anjeli, ani „neviditeľné“ sily, ani prítomnosť, ani budúcnosť, ani „nepriateľské“ sily, ani to, čo je vysoko, ani to, čo je nízko, ani nič iné v celom stvorení nás nikdy nemôže odlúčiť od Božej lásky, ktorá nám je darovaná v Ježišovi Kristovi, našom Pánovi. (Rímskym 8,28.31-39)

Ako sa tam píše? Zaobchádzajú s nami ako s ovcami určenými na porážku. Tak to bolo aj v čase Ester a Mordochaja. Ale potom sa tam ďalej píše: Vo všetkom tom však dosahujeme ohromujúce víťazstvo skrze toho, ktorý nás tak veľmi miloval. Aj to vtedy zažil izraelský národ. Boh stál pri nich. Daroval im víťazstvo. S Ježišom stojíme na strane víťazov. On nám verne stojí po boku a pôsobí, ako už bolo povedané, aj medzi riadkami nášho života, aj tam, kde ho možno nedokážeme rozpoznať.

Materiál

- Veľké kocky na vysvetlenie pojmu „pur“ (žreb)
- Plagát s 12 židovskými mesiacmi

Zdroj obrázku

- Titulná fotografia: výrez z Biblia Hebraica Stuttgartensia (René Graf)

Weitere Informationen

Značky
Letný tábor na Turíce

Vek
13–16 rokov

Počet účastníkov
Údaje nie sú k dispozícii.

Biblia
História
Osoba
Téma:

Trvanie
Údaje nie sú k dispozícii.

Materiál
Veľa práce

Stiahnutie súboru
Žiadne súbory na stiahnutie

KI Generierter Inhalt
Obsah
Značky
Vek
Počet účastníkov
Biblia
Trvanie
Materiál

© YoungstarsWiki | https://youngstarswiki.org/sk/wiki/art/boh-posobi-medzi-riadkami-uvahy-k-knihe-ester